

JÓESTÉT!

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
CALEA REGELE FERDINAND 64-66
TELEFON: 20-61

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő: MAYER ANTAL

CLUJ, 1938 VII. ÉVFOLYAM
JANUÁR 10.
7. SZÁM

Hétfő

Németország közvetítésével békéltető tárgyalások folynak Berlinben Kína és Japán között

Nagy világpolitikai jelentőséget tulajdonítanak a római egyezményes hatalmak budapesti tárgyalásainak - Ujabb súlyos természeti incidensek Sanghajban a japánok, angolok és franciák között

Szokatlanul éles nyilatkozatban fordultak szembe a kommunistákkal a francia szocialisták

(PÁRIS.) (Reuter.) Chautemps miniszterelnök erőfeszítései oly irányban hogy az állandó sztrájkmozgalmakat leszereljék, amint a francia sajtó egyes cikkeiből kiderül, egyáltalában nem hozták meg a kívánt eredményt, mert a munkások és a munkaadók közötti első egyeztető tárgyalások sikertelenül végződtek, sőt tegnap az egyik borkereskedelmi cég alkalmazottai sztrájkba is léptek, megszállva az üzletházat. A rendőrség ugyan kivonult és távozásra kényszerítette a munkát letevőket, de az alkalmazottak ragaszkodtak követelésükhöz és amint egy esti jelentés közli több szervezett munkáscsoport is szolidaritásnak vallotta magát velük. A francia szocialista párt most a sztrájk okait kutatva, arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy

ez az újabb mozgalom is kommunista agitáció műve.

Duclos és társai ugyanis ezzel az eszközzel akarják a szociáldemokratákat közös frontba tömöríteni és megalkotni az egységes szocialista-kommunista pártot. Ezen szándékukat egyáltalában nem is tagadják, amint azonban a következők mutatják, ezuttal erősen túlfeszítették a húr. Két szociáldemokrata képviselő ugyanis tegnap nyílt levélben hívta fel az ország figyelmét ezekre a törekvésekre.

Tiltakozunk az ellen, — hangzik a nyílt levél, — hogy a kommunista párt olyan eszközöket vegyen igénybe, melyek az országot állandó belviszályba sodorják. A szociáldemokrácia már kétkedőn fogva sem haladhat együtt velük és pedig azok miatt az állapotok miatt, amelyen ma Oroszországban ural kodnak, ahol csak a legerősebb terror mellett tudja Sztalin tartani helyzetét, de azért tudja, mert világos, hogy a kommunisták egy egyesülés esetén a III. Internacionálé karjaiba vezetnék a pártot. Az együttműködés csak ámtítás és arra való, hogy meg nem tartható meny országokat ígérjen, éppen úgy, mint a Szovjetben, ahol minden van csak élelem, szabadság és demokrácia nincs. A francia szocialista párt mindezzel tisztában van és akik nem akarják esetleg belátni, hogy veszélyt jelent Duclos és társainak közeledése, meggyőződhetnek a földi paradicsomról akkor, ha egyetlen napot töltenek el Moszkvában.

A két szocialista párti képviselő nyílt levele igen nagy szenzációt keltett. Mérétkadó körök véleménye szerint ugyan-

kétségtelen, hogy a támadás Leon

Blum tudta és beleegyezésével látott napvilágot.

Ez esetben azonban számítani lehet egy polgári mérsékelt-radikális és szocialista együttműködésre, ami azt jelentené, hogy Chautemps most már komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a kommunistát pártot, mint népfreonti alkat-elemet elejti.

Van Zeeland tegnap Brüsszelbe utazott

(LONDON.) (Reuter.) Van Zeeland volt belga kormányfő tegnap délután még hosszabb megbeszélést folytatott a brit kormány Londonban tartózkodó tagjaival és ezután este vonatra utazott, hogy hazatérjen. Van Zeeland a világ gazdasági érdekeket szolgáló meggyőző szövegét és jelentését ugyanis otthon kíván dolgozni és azt csak két

A Times és a Hitlert váró olaszok előkészületei

(LONDON.) (Reuter.) A Times tegnap számban szösz szerint közli azt az olasz hivatalos jelentést, amely Hitler kancellár ítéltai útjáról számol be az olasz nemzetnek. Kommentárjaiban megjegyzi, hogy

Hitler az az első idegen államférfi, akit Itália a Via Triumphalis-on fogad és ezzel a szétszakíthatatlan olasz-német barátságot akarja a világ felé dokumentálni. Ezek után valóban mindenkinek be kell látnia, hogy a Berlin-római tengely szilárdan és elválaszthatatlanul halad előre a maga útján a fasiszmus századának megvalósítása érdekében.

Ugyancsak a Times írja, hogy

Hitler fogadtatása minden képzeletet felülmúlva fényes lesz és bár külpolitikailag különösebb jelentősége ez utnak nincs, mégis ajánlatos az újabb meglepetésekre elkészülni, mert Róma és Berlin egészen bizonyosan nem állanak meg az eddigi sikerek útján és könnyen új helyzeteket teremthetnek.

Magyarország békepolitikájával történelmi hivatást tölt be, — mondotta Horthy kormányzó

(BUDAPEST.) (Reuter.) Tegnap tartotta meg a szokásos újévi fogadást Horthy kormányzó a budai királyi palotában. A magyar államfőt a diplomáciai kar nevében a pápai nuncius

hét mulva terjeszti London és Páris elé. A belga politikus az öt meginterjúvoló újságíróknak részletes nyilatkozatot nem adott ki, mindössze annyit jegyzett meg, hogy reménye van az értekezlet összehozatalára, mert még minden olyan nemzet-kormányt hajlandó azon résztvenni, amelyeket eddig meg látogatott. Ezek szerint Amerika, Anglia, Franciaország, Itália, Belgium, Hollandia és az Oslo-államok megjelenésére feltétlenül számítani lehet. Jövőre terveit illetően sem beszélt. Beavatott körök azonban biztosra veszik, hogy Van Zeeland, — amennyiben az angol és francia kormányok eddigi munkáját a továbbiakra nézve is reménykeltőnek látja, — tovább folytatja akcióját és Berlinbe, Varsóba, továbbá a közép-európai államokba is látogatást fog tenni.

Idvözölte és kérte, hogy folytassa állásos békepolitikáját. Válaszában a kormányzó kijelentette, hogy

Magyarország tovább is békés eszközökkel kíván küzdeni a nemzetek közötti megértés és az igazság érdekében annál is inkább, mert ezzel a politikával történelmi hivatását teljesíti.

Horthy kormányzó szavait a nemzetközi sajtó esti lapjai majdnem kivétel nélkül szó szerint közlik.

Anglia tiltakozó jegyzéket küld Japánnak a Sanghai-i verekedés miatt

(LONDON.) (Reuter.) Az újabb sanghaji incidens az angol közvéleményben igen nagy izgalmat váltott ki. Hir szerint a brit kormány ezuttal sem elégszik meg a sanghaji koncessziós terület angol parancsnokának tiltakozásával, hanem

rendkívül energikus jegyzékben fogja figyelmeztetni Tokiót, hogy a jövőben minden további hasonló természetű incidenst a módjában álló összes eszközökkel megtorol.

A jegyzék elküldésére, amint a Foreign Office közlései közlik, az adatok pontos beszerzése után kerül sor.

Ujabb incidensek a japánokkal

(LONDON.) Sanghaji híradás szerint a japánok és az angolok között újabb incidens támadt, mert a japánok

egy épületről letépték az angol lobogót. Más helyen egy fehér orosz önkéntes bántalmazása miatt a franciákkal támadt a japánoknak súlyos konfliktusuk úgy, hogy a helyzet mindenképpen kiélesedett.

Csingtaut mesterségesen elpusztították

Hankau híradás szerint

a kínai csapatok teljesen kiűritették ték Csingtau városát, amelynek négyszázezer főnyi lakosság csaknem teljesen eltávozott.

A kikötőben állomásozó kínai hajóhadat a város japán megszállásától tartva, a bejáratnál elűslyesztették.

A városi villamos, víz és egyéb üzemeket is teljesen elpusztították. A városban jelenleg csupán tízezer ember tartózkodik.

de a legtöbb középület teljesen romokban hever,

nert a kínaiak önmaguktól valóssággal romhalmazzá változtatták a várost, hogy a japánok csak egy elpusztult várost vehessenek majd birtokukba.

Japán-kínai béketárgyalások

(LONDON.) A Daily Express értesülése szerint a kínai és japán kormányok között német közvetítéssel béketárgyalások indultak meg. Németország attól tartva, hogy Kína végső kétségbeesésében a szovjet karjaiba veti magát, békefeltételeinek mérséklésére kérte fel Tokiót. A Daily Mail úgy tudja, hogy Kazan, a japán kormány titkára, szűkszavú nyilatkozatban megerősítette a béketárgyalásokról szóló híreket. E fontos tárgyalások Berlinben folynak és azokat japán és orosz Osima tábornok, berlini japán katonai attassé vezeti.

Konoye herceg négyéves terve

(TOKIO.) (Reuter.) Konoye herceg miniszterelnök egy négyéves tervet terjesztett a parlament elé. Ez a terv felüli a termelés fokozását, az erő és a pénzforrások százszázalékos kihasználását és a hadiüzemek államosítását.

Incidens a tengeren is

(SANGHAI.) (Reuter.) Japán hadihajók feltartóztattak egy angol tehergőzöst, a „Marion Moller“-t, mely állítólag tiltott japán hadizónán belül hajózott. Kapitányát és matrózait őrizetbe vették.

A római egyezséget aláíró államok külügyminisztereinek értekezlete

(BUDAPEST.) A római egyezményt aláíró hatalmak külügyminisztereinek január 9-től 13-ig Budapesten tartandó értekezletére Schuschnigg osztrák kancellár és Schmidt Guidó külügyi államtitkár vasárnap este 9 óra 10 perckor a keleti, Ciano olasz külügyminiszter pedig este 10 óra 40 perckor érkezik a déli pályaudvarra.

A berlini Deutsche Diplomatische Korrespondenz szerint most a találkozásnak különösen nagy jelentőségük van, mert a legutóbbi értekezlet óta Olaszország és Jugoszlávia között erős közeledés jött létre, Románia újabb külpolitikai orientációja pedig ugyancsak kihasználja van a közép-európai helyzet kedvező kialakulására és a Duna-medencei államok barátságos összefogásának lehetőségére nézve

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Budapestre hívta meg Bohlet, a külföldi németek vezetőjét

(BUDAPEST.) (Reuter.) Kánya magyar külügyminiszter többnapos látogatásra Budapestre hívta meg „Gauleiter Bohlet, a külföldi német organizációk vezetőjét. Bohlet e hó 23-án utazik Budapestre.

Százötven millió dollár költséggel az 1939. évben Newyorkban rendezik meg az új nemzetközi világkiállítást

(PÁRIS.) A nemzetközi világkiállítást az 1939. évben Amerikában, Newyorkban rendezik meg. Az új nemzetközi világkiállítás megrendezésénél felhasználják azokat a — akkori tapasztalatokat is, amelyeket a rendezőség a párisi nemzetközi kiállításnál szerzett. A newyorki új világkiállításon részt vesz Románia is. Az amerikai nemzetközi világkiállítás megrendezés költségeire 150 millió dollárt irányoztak elő, amely összegből egyedül a propaganda 60 millió dollárt emészt fel. A kiállítás területének hossza 2 kilométer s a kiállításon bemutatják az ipar és technikai fejlődés, a kulturális élet legújabb vívmányait.

Az egész kiállítás területét oly módon világítják meg rejtett fényforrásokkal, hogy a látogatók, a közönség egyetlen villanylámpát sem fog látni.

A virágokat és a növényeket higanygőz felhasználásának segítségével oly módon világítják meg, hogy azoknak természetes színét semmiféle tekintetben sem fogja befolyásolni a fény. A botanikai kiállításon az Északi-sark, az Egyenlítő környékének és a Déli-sarknak egész növény- és virágvilágát bemutatják.

Az amerikai 25 csarnokban bemutatják az amerikai Egyesült Államok egész történelmi múltját és szociális életét. Az erre a célra épített felhőkarcolók 18 emelet magasságúak lesznek.

Míg a párisi világkiállításnak a jelszava „Művészet és technika” volt, addig a newyorki nemzetközi világkiállítás jelszava „A Szabadság”. Ez a jelszó azt jelenti, hogy az egyes államok és kiállítók minden korlátozás nélkül bemutatgatják különlegességeiket.

Itt említjük meg, hogy

a párisi nemzetközi világkiállítás bezárása után a rendezőség elhatározta, hogy a kiállítási csarnokot lebontatja.

A lebontási munkálatokat január 25-én kezdi meg, a kiállítási helyiségek szétszedése négy hónapot vesz igénybe.

LEGÚJABB SPORTHIREK

A bécsi osztrák-magyar asztali tenisz mérkőzést a magyarok 5:4 arányban megnyerték.

A Ferencváros Máltában turázó csapata szombaton délután a máltai hadsereg válogatottát fölényesen 11:3-ra legyőzte. A gólokon Toldi 6, Sárosi 4, és Jászberényi 4, osztozkodtak.

A londoni jan. 25—29-iki ping-pong mérkőzésre 16 ország nevezett be.

Carnerat, a híres olasz ökölvívót, szorozatos botrányai miatt Lybiába száműzték, ahol a letelepedéshez szükséges eszközöket biztosították neki, de Lybiát engedély nélkül nem hagyhatja el.

Összeütközött két bukaresti villamos. Bukaresti jelentés szerint a Buzesti-téren két egymást keresztező villamos összeütközött. A karambol következtében a villamosok ablakai beüzódottak és néhány utas könnyebben megsebesült.

Az áldozati adó eltörlését követelik Kolozsvár város tisztviselői

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Még a Tarescu kormány hozta meg azt a rendelkezést, amely eltörölte a köztisztviselők áldozati adóját. Ennek megfelelően, december elsejével az összes köztisztviselő az 1932. év előtti élvezeti fizetéseiket kapták kézhez. Az áldozati adó eltörlését nemcsak az állami tisztviselőkre vonatkoztatták, hanem több helyen a városi alkalmazásban levő tisztviselőkre is. Például Temesváron, Nagyváradon és Aradon a városi tisztviselőktől december óta nem vonják le az áldozati adót. Kolozsváron a liberális városvezetőség azon az állásponton volt, hogy a pénzügyminiszteri rendelkezés csupán az állami szolgálatban levő tisztviselőkre

vonatkozik, megtagadta az áldozati adó visszatérítését a tisztviselőknél.

A város vezetőségének ez az álláspontja, érthetően kellemetlenül érintette a város tisztviselőit, akiknek az egyre emelkedő drágaságban jó szolgálatot tett volna az áldozati adó visszatérítése. A város tisztviselői kénytelenek voltak belenyugodni a tanácsi döntésbe. Most azonban, hogy új kezekbe került a város igazgatása, a tisztviselők reménykednek, hogy óhajuk teljesedésbe megy: drágasági pótlék gyanánt eltörlik az áldozati adót. Ugy hírlik, hogy ebben a tárgyban a tisztviselők küldöttségileg felkeresik dr. Gabor Laurian főpolgármestert és méltányos elintézkést kérnek.

26 fokos hideget mértek szombaton a fővárosban és Csíkszeredában

(BUCURESTI.) Az egész országban tart a zord, kemény tél. Szombaton Aradon 20, Nagyszebenben 18, Máramaroszigeten 19, Bukovinában 25, a fővárosban és Csíkszeredában 26 fokos hideget mértek. Dobrogeában óriási mennyiségű hó zuhant alá, amely az utakat eltorlaszolta. Tegnapi a fővárosban is a nagy hideg ellenére hatalmas havazás volt. A Cotofeni-uton reggel a

hó eltakarítása közben előkerült a nagy hóréteg alól egy Maria Lazar Ion 36 éves koldusnő holtteste, aki az éjszakai hidegben megfagyott. Valószínűnek látszik, hogy a koldusnő elnyomta a fáladtság, az uttestre zuhant, ott elkalabult és nem tudott többé felkelni. Így fedte be azután reggelre a hó a szerencsétlen asszonyt.

A francia munkásság a kormány döntőbíráskodásával akarja megoldatni bérköveteléseit

(PÁRIS.) Közöltük, hogy Chautemps miniszterelnök úgy a munkaadók, mint a munkások szövetségéhez felhívásokat intézett, hogy közvetlen tárgyalásokkal igyekezzenek a minduntalan felvetődő bérvisszafizetési békés uton megoldani, mert az ezekből eredő munkabeszüntetési-mozgalmak Franciaország békéjét és biztonságát erősen veszélyeztetik, amit a kormány nem hajlandó tovább tűrni. A Francia Munkásszövetség most válaszolt a miniszterelnök felhívására és ebben közli, hogy a munkásság feltétel nélkül

elfogadja a kormányfő javaslatát arra nézve, hogy a munkaadó és munkásszövetségek képviselőit hívják össze közös értekezletre az összefüggő kérdések elrendezésére. Azoknál az eseteknél, ahol a két fél nem tud egymással megegyezni, a munkásság a kormány döntő bíráskodását kívánja igénybe venni. Most azután Chautemps elhatározását várják a Munkásszövetség válaszára, továbbá a munkaadó szövetség válaszára.

Éjjeli csatában győztek Franco csapatai a terueli arcvonalon

(SARAGOSA.) A Havas ügynökség jelenti: Az elmúlt éjszaka a terrueli arcvonalon a legnagyobb szabású éjszakai csatát vívták meg, amely a spanyol polgárháború eddigi folyamán lezajlott. A harc végül is a köztársasági csapatok visszavonulásával végződött, akik kényszerültek feladni minden eddigi hadállásokat a Celadas hegységben, amely Teruel fölött északi irányban az egész vidéket uralja. A nemzetiek által elfoglalt új hadállások most teljes veszélybe sodorják a Teruelről

északra levő köztársasági csapatokat is. Ezek veszteségei rendkívüli nagyok. A nemzetiek 3 kormánypárti repülőgépet lelőttek. A harcok folyamán példátlan heveségű közelharc zajlott le, amely órákig tartott és amelyet a leghevesebb ágyutűz kísért, rengeteg ágyúból. A teljes küzdelem csak a késő éjszakai órákban fejeződött be, amikor a köztársaságiak mindenütt feladták hadállásaikat és menekülésbe fogtak, miközben heves tüzeléssel üldözték őket az ellenség.

Berlin felvilágosításokat kér egy Schuschnigg nyilatkozata miatt

(BÉCS.) Az osztrák fővárosban megjelent egyik lap angol forrásból azt a hírt közli, hogy von Papen bécsi német nagykövet megbízást kapott arra nézve, hogy kérjen felvilágosítást az osztrák kormánytól Schuschnigg kancellár egy állítólagos nyilatkozata miatt. E nyilatkozat intervju alakjában a napokban az egyik londoni lapban jelent meg és abban a kancellár öbök közt azt jelentette volna ki, hogy Ausztria mindenféle alakban elveti a Németországgal való egyesülés gondolatát is. Német és osztrák körökben egyetértettek abban, hogy Berlin felvilágosítás-kérése barátságos for-

mában fog megtörténni, tekintettel arra, hogy a Schuschnigg-féle nyilatkozat nem tartalmaz semmiféle bántót a Harmadik Birodalomra nézve.

— Kós Károlyt a Baumgarten-díjban részesítik. Budapesti jelentés szerint január 18-án osztják ki az új Baumgarten díjakat. Az egyik díjat, — hír szerint — Kós Károly erdélyi írónak, a Budai Nagy Antal c. történeti színjáték nagysikerű szerzőjének adják, míg a másik díjat Dallos Sándor, az ismert nevű fiatal magyar elbeszélő kapja.

Félelmetes módon csökkennek a születések Franciaországban

(PÁRIS.) Az illetékes köröket egyre jobban aggasztja az a tény, hogy a születések száma mind ijeszítőbben csökken. A hivatalos statisztika az idevonatkozó adatokat még nem tette teljesen közzé, csupán annyit, hogy a múlt év első negyedében 153 ezer születés történt, ezzel szemben 177 ezer haláleset. A házasságkötések száma az előző év ugyanezen szakának 10.000-es számadatával szemben 5500-ra süllyedt, míg a válások száma 680-ról 5200-ra emelkedett. A francia kormányban súlyos gondokat okoz ez a csöppet sem öröndetes fejlődés és a sok gyermekes családok számára nagyarányú kedvezmények életbeléptetését tervezik, bár ugyanakkor megállapítják, hogy ezek az eszközök magukban véve nem lesznek elégségesek ahhoz, hogy a lakosság ilyen nagyarányú csökkenését megakadályozzák.

KIS HIREK

(SARAGOSA.) A huszonhárom nap óta tartó Teruel körül harcoknak mintegy hatvanezer sebesültjük és halottjuk van. Igen sokan a borzalmas hideg áldozatai lettek.

(ATHÉN.) A görög trónörökös esküvőjén a vőfélyek Mihály nagyvajda román trónörökös, továbbá György és Dmitrov görög hercegek, nyoszolyólanok pedig Katherina és Eugenia görög hercegnők, továbbá Oszkár herceg leánya lesznek.

(BERLIN.) Január 30-án újból összeül szokásos évi ülésére a német birodalmi naggyűlés, amelynek egyetlen szónoka ezúttal is Hitler vezérkancellár lesz, aki nagyobb beszédben foglalkozik Németország bel- és külpolitikai helyzetével. A kancellár beszédében megemlíti fog megemlékezni Olaszországról, Magyarországról, Jugoszláviáról és az új Goga-kormány vezetésé alatti Romániáról is, amellyel a Harmadik Birodalom az újabb külpolitikai orientációja révén fokozottabb politikai és gazdasági együttműködésre számít.

(PÁRIS.) Rendkívül heves sajtóharc indult meg a francia jobb és baloldali sajtóban a sztrájkhelyzet miatt. A jobb oldali lapok nyíltan a komintern vádolják a tervszerű bomlasztással.

(RÓMA.) Dare német földművelésügyi minisztert Mussolini kihallgatáson fogadta, majd Rossoni olasz földművelésügyi miniszter adott számára beszámót, amelyen Ciano, Starace és Alfieri miniszterek is megjelentek.

(MOSZKVA.) Sztalin rendeletére megkezdődött a tisztogatást az önkéntes honvédelmi testület, a szovjetialbanban is. Már eddig is számos letartóztatás történt.

(PRAETORIA.) Hertzog generális, a délafrikai Unió miniszterelnöke ez év júniusában nyugalomba vonul.

(SANGHAI.) Kina volt angol nagykövete, Knatchbull Hugessen, kit annak idején a japán repülőket megtámadták és megebesítették, elhagyta a Mennyei Birodalmat. Érkezését Londonban e hó 20-ra várják, amikor is beszámol Chamberlainnek a keleti helyzetről.

(RÓMA.) Nicaragua hivatalosan értesítette a Quirínalt, hogy elismeri az abesszin annexiót.

(BERLIN.) Hitler vezérkancellár táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait Pál görög trónörökös házassága alkalmából.

— Meghalt dr. Bajza József budapesti egyetemi tanár. Dr. Bajza József budapesti egyetemi tanár, aki 1885-ben a biharmegyei Fugyivásárhelyen született, 53 éves korában meghalt. Bajza professzor a délszláv nyelv és szépirodalom előadó tanára volt a budapesti egyetemen.

A kisebbségi miniszter tárgyalásokat folytatott dr. Fischer Józseffel, a Zsidópárt egyik vezető ténylezőjével

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Jelentettük, hogy dr. Dragomir Silviu kolozsvári egyetemi tanár, a kisebbségügyek új minisztere, a kormánytól megbízást kapott, hogy a kisebbségek vezető-ténylezőivel folytasson tárgyalásokat az őket érintő különféle időszerű kérdésekről kapcsolatban a kormány új kisebbségi politikájával. Értesítéseink szerint szombaton a Kolozsváron tartózkodó kisebbségügyi miniszter lakásán hosszasan fogadta dr. Fischer József ügyvédet, a Zsidópárt egyik vezetőjét, akivel beható megbeszéléseket folytatott. A miniszter megbeszéléseinek eredményeiről részletes jelentést tesz a kormánynak és a további lépések ennek megfelelően fognak majd megtörténni.

Az öreg munkás hirtelen halála

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Szombaton a késő esti órákban súlyos beteghez hívták ki a mentőket. Jelentették, hogy a Plevnei ucca 2 szám alatt súlyos beteg fekszik Petre Hang 78 éves munkás, akinek súlyos szívrohamai vannak. A mentők a hír vétele után rögtön kiszállottak a helyszínre, de már későn érkeztek: pillanatokkal kiérkezésük előtt az idős ember kiszenvedett. A hirtelen halálesetet jelentették a rendőrségnek, majd az ügyészségnek is, amely tekintettel arra, hogy Hang természetes halála bebizonyosodott volt, temetésére megadta az engedélyt.

Szeptember 11-ig kötelesek jelentkezni az összes szeszes italárúsítók

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A helybeli pénzügyigazgatóság 28766-1938 számú átiratával annak közlésére kérte lapunkat, hogy közöljük, miszerint az összes kolozsvári szeszesitalárúsítók legkésőbb január 11-ig bejárólóg kötelesek jelentkezni a pénzügyigazgatóság italmérési engedélyeinek ügyosztályánál. (Biroul Licentelor.) Az érdekeltek itt fogják megkapni a jelenleg birtokukban levő engedély gyakorlásával kapcsolatos újabb utasításokat.

17 emberáldozata van a magyarországi fagyoknak

(BUDAPEST.) A Magyarországon területén tomboló fagyhullámok változatlan erősségűek. Az ország minden részéből 20—25 fokos hideget jelentenek. Tegnap a rettenetes erejű fagy összesen 17 emberáldozatot követelt az országban. A meteorológiai szakértők szerint két-három napon belül újabb, még hatalmasabb erejű fagyhullám fellépését várják.

— A szabadjegyet igényelő újságíróknak csatolniuk kell születési bizonyítványukat is. Bukarestből jelentik: A Rador Távirati Iroda közlése szerint hétfőn nevezik ki a vasúti szabadjegyek kiosztására jogosult bizottságot, az újságírói szabadjegyek ügyében. Az igénylőknek az egyéni kéréseikkel csatolniuk kell szakmai jogosultságukat bizonyító igazolvány mellett a születési bizonyítványukat is.

— Beszüntették a héber nyelv tanítását a németországi középiskolákban. Berlinből jelentik: Bernard Rust közoktatásügyi miniszter rendeletére a németországi középiskolákban a héber nyelv tanítását beszüntették. Eddig ezt a nyelvet fakultatív, tehát nem kötelező tantárgyként tanították a jövőre lelkészek és a keleti nyelvezettel foglalkozók számára. Jövőben a héber nyelvet csak az egyetemeken fogják tanítani.

Árokba fordult a luxusautó a Feleki-tetőn

Különös szerencse folytán az utasok csak jelentéktelen sérülést szenvedtek

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Szinte végetessé válható autószerencsétlenségnek volt a szombat esti órákban színelve a turdai-ut második kanyara. Egy brassói luxuskocsi óvatossággal tempóban ereszkedett le Kolozsvár felé a csuszós lejtőn. Bár a kocsi vezető teljes éberséggel őröködött gépe felett, mégis rajta kívül álló okok életveszélyes helyzetbe sodorták a kocsit utasait.

Ugyanis az történt, hogy a nyári száraz időben is veszélyes turdai-ut „döglesztőnek” nevezett nagy kanyarában eltörött a kormánykerék. Szerencsére a sofőr nem vesztette el a lélekjelenlétét s így sikerült a kocsit egész lassu tempóra lefékezni. Az autó közben a kormánykerék használhatatlansága miatt letért az ut-

testről és befordult az árokba.

A luxusautónak a felborulás következtében bezúródott az ablaka, melynek szilánkjai a hátsó ülésen ülő Schetler Rudolf terménykereskedő arcát érzékenyen megsebeztek.

Az összevágott arcu kereskedő felesége a véres látvány láttára elájult, akit az autövetető dörzsölt életre hóval. A megsebesült kereskedő felesége társaságában a klinikára sietett, hogy orvosi segélyben részesüljön. A megrogdálódott luxuskocsit a környékbeli gazdák segítségével emelték ki. Üdvözlölné, ha a város módját találná, hogy a veszélyes, csuszós utat veszélytelené tenné a jeges téli időben, hogy ne ismétlődjenek a közlekedési tragédiák.

Január 18.-val kezdődik az állampolgárságok általános felülvizsgálata 1920 elejéig visszamenőleg

A Times szerint Goga miniszterelnök megnagyatoló kijelentéseket tett a romániai angol főkeérdekltségek képviselői előtt - Csütörtökön lépnek életbe az új petroléum, só és gyapotárak - Románia elismeri Abesszinia meghódítását - Nagy politikai jelentőségű van a Bánságban rendezett diplomáciai vadászatoknak - Tovább tartanak a csatlakozások a kormány-párhoz

(BUCURESTI.) A Porunca Vremii jelentése szerint

a Bánságban tartott vadászatok, a melyeket Istrate Micescu külügyminiszter rendez és amelyen számos bukaresti diplomata és meghatalmazott miniszter vesz részt, nagy jelentőségűek,

mert a vadászat alkalmas arra, hogy az európai államok képviselői és Románia közötti kapcsolatokat személyileg minnél erőteljesebbé tegye. A külügyi miniszternek ez alkalommal ugyanis módjában lesz a bukaresti meghatalmazott miniszterekkel közvetlen eszmecsere folytatni és sok jelentős kérdést tisztázni.

Január 18-ával kezdődően . . .

A Buna Vestire híradása szerint január 18-ával veszi kezdetét igazságügyminiszteri rendelkezés alapján az állampolgárságok ellenőrzése.

Ellenőrzés alá kerülnek az 1918 óta kiadott összes állampolgársági bizonyítványok, tekintet nélkül az állampolgárságilag érdekeltek nemzetiségére.

Legújabb jelentések viszont azt közlik, hogy a kormány a nemzetközi szerződésekkel megegyezőleg az állampolgárságok felülvizsgálatát csakis 1920 január elsejétől kezdi meg és nem

Új meghatalmazott minisztert neveznek ki Rómába

(RÓMA.) Az olasz lapok jelentése szerint

Románia közelebből új meghatalmazott minisztert nevez ki az olasz fővárosba és a kinevezés már Olaszország királya és Etiópia császára mellé fog szólni.

Ilyen módon Románia elismeri Olaszország Etiópia feletti uralmát.

A Times — a Goga-kormányról

(LONDON.) A Times c. lap bukaresti levelezőjének tollából cikket közöl, amely szerint Goga miniszterelnök fogadta a romániai pénzügyi érdekltségek képviselőit. Goga kijelentette az angol delegátusoknak, hogy

az a nagy tisztelet, amelyet Románia Angliával szemben érez, törté-

egy, ahogy előzőleg tervezték, 1918-tól kezdődően.

Codreanu nyilatkozni készül

Ugyancsak bukaresti lapok írják, hogy Corneliu Codreanu, a Minident a hazáért párt vezére január 13-án nyilatkozni fog a sajtónak.

A pártvezér leszögezi pártjának álláspontját az új kormány programjára vonatkozólag.

A marosmegyei Román Front a kormányhoz csatlakozott

A kormánypártba való átlépések, hír szerint, tovább tartanak. A Román Front tagozatai közül legújabbban a marosmegyei tagozat lépett át teljes egészében a nemzeti keresztény pártba.

Új petroléum, só és gyapotárak

Ugyancsak a bukaresti lapok jelentik, hogy

hétfőn nagyjelentőségű minisztertanács lesz, amelyen az összes miniszterek részt vesznek. A „Facla” című fővárosi lap azt közli, hogy a kormány csütörtökön lépteti életbe az új petroléum, só és gyapotárakat.

Előzőleg a pénzügyminisztériumban miniszterközi bizottság ül össze, amely a kérdést behatóan letárgyalja.

Újabb kinevezések

A tegnapi Monitorul Oficial közoktatásügyi minisztérium rendelkezést közöl, amely az országban levő állami iskolákhoz számos új igazgatót nevez ki.

nelmi tény és ettől az érzéstől nem is kíván eltávolodni, mert nem akar újításokkal kísérletezni. Han- goztatta, hogy hiszi, miszerint az a látogatás, amelyet II. Károly király Öfelsége rövidesen Angliában tenni fog, csak még jobban megerősíti és elmélyíti az Anglia és Románia közötti kapcsolatokat.

Ugy ő, mint miniszter társai azt óhajtják, hogy továbbra is együtt munkálkodjanak az angol tőkével. Az ország törvényhozása különben akkor fog igazán megkezdődni, amikor a parlament újból megnyitja kapuit. Egyébként ő nem a rögtönzések embere, sem az elképzelések forradalmára.

Majd a miniszterelnök arra kérte a küldöttség tagjait, hogy forduljanak min-

dig hozzá, amikor valami sérelem érne őket a törvények rossz értelmezése miatt. Végül biztosította a megjelenőket, hogy az angol társaságok a legteljesebb zavartalanságban folytathatják tovább munkaprogramjukat.

Reuter jelenti:

(ATHÉN.) A kenti hercegi pár a görög fővárosba érkezett, ahol ünnepelesen fogadták.

(BERLIN.) Az argentin légi vezérkari főnök, Bergadier tábornok tegnap Blomberg marsall vendége volt.

(ALGER.) A nemzetközi Afrika-körrepülési verseny tegnap megkezdődött.

(PRAGA.) A csehszlovákiai német „Bund”-nak 325.000 szünete német tagja van. Czernak alelnök legutóbbi beszéde szerint a Bund állandó készenlétben áll életlehetőségeinek megőrzésére.

(LONDON.) A hendoni repülőtérén súlyos szerencsétlenség történt. Egy repülőgép start közben az egyik hangárnak szaladt, azt betörte és miután közben benzint tartálya felrobbant, fel is gyújtotta. A pilóta és két utas széné égtek.

(PARIS.) A városi tanács nagy előkészületeket tesz a tavaszi világkiállítás megnyitójára, mert biztosra veszik, hogy a szenátus másodszori olvasásában az újrainyítás mellett fog dönteni.

(MADRAS.) Az indiai eucharisztikus kongresszus véget ért.

(PORT-FLORENCE.) A Victoria-tó környékén erős földrengést észleltek, melynek következtében a tó több helyen megduzzadt és kiöntött.

(LISSZABON.) Az újabb politikai merénylet ügyében megindított vizsgálat kiderítette, hogy valóban dr. Salazar ellen irányult. Eddig 4 személyt tartóztattak le, akiknek politikai pártállását kideríteni még nem sikerült.

SPORT

SORSOLÁS útján küldik ki a játékezőket. A román nemzeti bajnokság intéző bizottsága úgy döntött, hogy a tavaszi idénytől kezdődően sorsolás útján küldi ki a játékezőket a futballmérkőzésekre. Nincs tehát több „kedvelt” futballbíró.

OSZTRÁK-ROMÁN válogatott futballmérkőzés ügyében tárgyal Luchide, a román sportszövetség főtitkára Bécsben.

BERKESSY, a Ferencváros Franciaországban élő válogatott játékos, aki hosszabb ideig Aradon rugta a labdát és innen is indult el karrierje, bukaresti hír szerint, rövidesen a fővárosi Rapid csapatához szerződik. Ha a hír igaz, egy a bukaresti csapat lényegesen megerősödik.

„A PORTUGÁLOK jobban bánnak a labdával, mint az olaszok” — mondja Schaffer, a portugál portyáról hazatért Hungária edzője. A magyar válogatottnak nagyon meg kell dolgoznia, ha győzni akar ma a portugálok ellen.

BELLÁK, a kitűnő magyar asztali teniszező a Bécsben folyó osztrák-magyar asztali teniszmérkőzés első napján nagy meglepetésre legyőzte Bergmann osztrák világbajnokot. A nemzetközi mérkőzés állása egyébként 2:1 az osztrákok javára.

NURMI-NYILATKOZAT jelent meg a berlini Der Leichtathlet legutóbbi számában. A minden idők legjobb hosszútáv futója nyilatkozott a magyar Szabó képességeiről is. Ezeket mondta: „Elismerem, hogy Szabó nagyszerű futó de nem elég erős. Főleg a lapockái gyengék.”

(SIDNEY.) Az USA—Ausztrália—Németország nemzetek közötti teniszversenyt nagy fölénnyel Németország nyerte meg, melynek reprezentánsai négy győzelmet szereztek az USA és az ausztráliai versenyzők 2—2 győzelmével szemben.

Egy kolozsvári „aranult'u” földművelése és bukása

Negyedmillió váltóhamisítás vádjával letartóztatták Halliarszky Ernő rádió-ügynököt és állítólagos joghallgatót

Egy visszavont váltóhamisítási fellelítés után mégis csak hurokra került a nagyszülő fiatalember, aki készpénzben klizettette az eladott rádiókészülékeket, de az árukkal csak hamisított váltók alapján számolt el — A törvényszék megerősítette Halliarszky Ernő 30 napos vizsgálati fogságát

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Szenzációs bűnügyben folytat vizsgálatot a kolozsvári ügyészség.

A napokban több rádió-nagykereskedelmi cég tett bűnvádi feljelentést Halliarszky Ernő helybeli fiatalember ellen sikkasztás és váltóhamisítás címén, aki városunk széles körében és társasági életében meglehetősen ismert volt.

Halliarszky mindenkori, mint jogász szerepelt s mint ilyen gyakran vett részt diákbálok rendezésében és gyakran lehetett látni még a legzártabbkörű táncmulatságokon is.

Feljelentés — visszavonással

Csak néhány hét telt el azóta, hogy Halliarszky Ernőnek egy ízben már dolga akadt az igazságszolgáltatással. Az állítólagos ősjogász ugyanis egy egyetemi hallgató nevére hamisított váltót.

A feljelentés dr. Breban Emilhez, a III. kabinet vizsgálóbírójához került. Ebben a feljelentés elmondja, miszerint

tudomást szerzett arról, hogy a fiatalember nevével ellátott váltót helyeztet forgalomba. Eljárás megindítását azonban csak abban az esetben kéri, ha a hamis váltóból ki folyólag kára származik, mivel azt még nem is óvatolták meg.

A törvény azonban ilyen tartalmú feljelentést nem ismer el, mert abban csak feltétele nélküli elítélés kérhető és így a panaszos visszavonta feljelentését.

Már ugy látszott, hogy Halliarszky meg szabadult a biztos börtöntől, amikor egymásután több feljelentést iktattak be az ügyészségen.

Váltóhamisítás és sikkasztás

Az első feljelentést a kolozsvári Noris-cég tette meg, amelyben 190 ezer lej összegű váltó hamisításával és ennek az összegnek az el-sikkasztásával vádolja Halliarszky Ernőt. Ezután az Electrica és még két nagy cég feljelentése következett és a megkárosítások végösszege közel negyedmillió lejt tesz ki.

Halliarszkyt letartóztatják

A feljelentések vétele után a szolgálatos ügyész azonnal elrendelte Halliarszky Ernő letartóztatását, ami meg is történt. Ezután az ügyet áttették Marinovici Mihailhoz, az első kabinet vizsgálóbírójához, aki az ügyben bevezette a vizsgálatot és a váltóhamisító ellen elrendelte a harmincnapi vizsgálati fogságot.

A rádióügynök munkában

Amint a feljelentésekből kitűnik, Halliarszky a feljelentő cégeknél alkalmazásban volt ügynöki minőségben.

Rádiókészülékeket kapott bizományba, azzal a meghatalmazással, hogy azokat a tulajdonjog fentartása és váltófedezet mellett részletfizetésre is eladhatja. A fiatalember, úgy látszik, jó ügynöknek bizonyult, mert elég rövid időn belül több gépet helyeztet el. Készpénzületeket nem igen kötött, hanem inkább csak részletre sikerült a készülék eladása. A havi összegeket is neki kellett behajtania, ami egy ideig teljesen kielégítően ment.

„Nem fizetnek a kliensek”

Egyszer aztán megtörtént, hogy az

egyik rádió-vásárló, akinek a váltója a cég birtokában volt, nem fizette ki a havi részletet. Amikor a cég fizetésre szólította fel,

a rádió-tulajdonos felháborodással és tiltakozással jelentette ki, hogy a készülék árát készpénzben és egy összegben a megvételkor kiegyenlítette, amit nyugtával is igazolt és váltót egyáltalán nem adott.

Hogyan „dolgozott” Halliarszky?

Amint a károsult vállalatok és a vizsgálat is megállapította

Halliarszky a rádiókészülékek nagy részét készpénzért adta el. A cégeknek azonban az általa hamisított kötleveleket és váltókat nyújtotta be,

azzal, hogy a gépeket részletre helyezte el és a vásárlók havi részletfizetésre kötelezték magukat. A rádióügynök törlesztette is a hamis váltókat, míg azonban pénzügyi zavara miatt a visszaélés ki nem pattant.

A törvényszék megerősíti a letartóztatást

Marinovici vizsgálóbíró harmincna-

György görög király személyesen fogadta az Athénbe érkezett Mihály nagyvajdát

(ATHÉN.) Mihály nagyvajda különvonattal tegnap déli 1 órakor érkezett de és az állomáson maga György király fogadta. A nagyvajda fogadására megjelentek Pál görög trónörökös, a királyi család tagjai, a kormány tagjai Metaxas miniszterelnökkel az élén és számos katonai és polgári előkelőség. Mihály nagyvajda György királlyal

együtt fogadta ezután a diszszázad tisztelgését, amely előtt elhaladt, majd a királyi palotába ment, ahol külön lakosztályt rendeztek be számára. A fogadási ünnepségek során a fiatal trónörökös az egybesereglett athéni lakosság leirhatatlan melegséggel és lelkesedéssel ünnepelte.

Vasárnap délután fél 2 és este fél 10 órakor tartják meg Kolozsváron és Kolozsmegyében a gáztámadás elleni védekezés gyakorlatát

((CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár város és Kolozsmegye területén január 9-én,

vasárnap délnél fél 2 órakor, valamint este fél 10 órakor gáztámadás elleni védelmi gyakorlatot tartanak.

A gyakorlat során január 9-én, vasárnap délnél fél 2 órakor Kolozsvár város és a megyei községek riadóállomásai harangok és szirénák útján vészjeleket adnak le. A vészjel hosszú és 3 percenkint megismétlődő hangjelzés, amelynek hallatára a lakosság a legközelebbi házakban, lakásokban, férőhelyeken kell elrejtőzzék. Rejtékhelyül szolgálnak az épületek udvarai, kapualjak, a házak folyosói. A riadójel után, úgy a gyalog-, mint a járműforgalom azonnal megszűnik és a férőhelyeket csak a szabad közlekedésre szóló engedély megadása után lehet elhagyni. A szabad közlekedésre szóló engedélyt a templomok harangjai és szirénák útján 3 percenkint megismétlődő rövid hangjelzéssel hozzák a közönség tudomására.

Vasárnap este fél 10 órakor megismétlik a gyakorlatot, amikor is a riadójelre az összes lámpák kioltandók.

A lakosok az utcára nyíló ablakaikat a redőnyök lehúzásával, továbbá az üvegablaknak sötét színű papirossal való be ragasztásával kell megakadályozni, hogy fénysáv ne szűrődjön ki az utcákra.

A rendőrségi és csendőrségi szervek a legszigorúbban fogják ellenőrizni a riadóval kapcsolatos intézkedések és rendeletek végrehajtását.

A közönség tehát saját érdekében jár el ha a gáztámadás elleni védelmi gyakorlattal kapcsolatos rendelkezéseknek pontosan tesz eleget.

— Nagyobb kölcsönt vesz fel a szeszmonopol igazgatósága. A szeszmonopol igazgatósága elhatározta, hogy 10—15 év alatt fizetendő nagyobb kölcsönt vesz fel és ebből több városban, közöttük Kolozsváron is, modern berendezési saját megyei lerakatot állít fel. Egyben elhatározta a monopol, hogy az ország területén két denaturáló-telepet állít fel ahol az égetésre és ipari célokra használt szeszt denaturálni fogják. E telepek egyikét Kolozsváron állítják fel.

Milyen új rendszert akar alkalmazni a kormány az erdőkitermeléseknél

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Jelentettük, hogy a kormány új rendszert akar alkalmazni az erdőkitermelés módszerénél. A Tara Noastraban, a kormány felhivatalos lapjában, az erdőkitermelés ellenőrzésével megbízott M. F. Florescu erdőtanácsos cikkez az erdőkitermelés terén eszközözendő újításokról és követelményekről. A lap egyik legutóbbi számában megjelent közleménye szerint

szigorúan felülvizsgálják az erdőkitermelő szövetkezetek működését annak a szempontnak figyelembevételével, hogy a szövetkezetek a kincstártól nekik jutott faanyagot nem értékesítik-e magánvállalatok útján.

Florescu erdőtanácsos szerint elsősorban is a következő szövetkezetekről van szó: Zorile Maramarosmegye, amely háromévi kitermelésre 146 hektár erdőt kapott és amelynek faanyagát P. Florescu szerint a Kaufmann és Jakabovits cég értékesíti. A Negovanu szövetkezet engedélyt kapott 50 év alatt 1 millió köbméter puhafa kitermelésre, a kitermelést a cikk szerint az Ofa végzi. Felemlíti a cikk a Motul szövetkezetet, melyet egy Kolozsvári fatermelő-céggel hoz kapcsolatba. A cikk szerint a Sfintii Arhanghelii szövetkezet erdejét a nagyváradi Bihoreanu cég, a kisenewi Codru szövetkezet erdejét, a csernovoci Wald cég és a Valea Fiadului erdeit a Foresta temeli ki. A cikk végül bejelenti ezeknek a szerződéseknél felülvizsgálat alá vételét, valamint az erdőügyi államtitkárság felállítását.

A kincstár elleni régebbi követelések jogszerűen fizethetők 3 százalékos kötvényekkel

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Abban a kérdésben, hogy a korábbi években ingatlanok kisajátítási ára fizethető-e konszolidációs bonokkal vagy pedig csak készpénzben, most döntött a bukaresti ítélőtábla III. osztálya, mint közigazgatási bíróság. Az 1928 évben ugyanis egy nagyobb ingatlan sajátított ki Bukarestben a közoktatásügyi minisztérium iskolaépítés céljaira. A kisajátítási árat a tulajdonos megelébbeszte, a kisajátítás azonban 1930-ban végérvényes maradt, mikor is a kormány elrendelte a megállapított összeg kifizetését. A kifizetés azonban bizonyos okokból 1930-ig elmaradt, amikor is a kormány 3 százalékos konszolidációs papirokban volt csak hajlandó a fizetést teljesíteni. Az ingatlan-tulajdonos a kötvények át vételét megtagadta azzal, hogy mint egy 35 százalékos veszteséget szenved és jogorvoslatért a közigazgatási bírósághoz fordult. A tábla kimondotta, hogy az 1934-5 költségvetési év előtről származó és a kincstárral szemben fennálló követelések a régi kincstári tartozásokról szóló törvény értelmében 3 százalékos kötvényekkel fizethetők és a kisajátítást szenvedett fél felebbezését elutasította.

— Uj csendőrségi felügyelő. Bukaresti jelentés szerint Bengliu tábornokot kinevezték a csendőrség új vezérfelügyelőjévé.

— Közgyűlésre hívták össze a Jegybank részvényesait. Mint a fővárosból jelentik, a Jegybank részvényesait február 20-ára hívták közgyűlésre.

— Halálosan gázolt a bukaresti tehérgépkocsi. Szombaton a fővárosban a Dudesti-uton egy tehérgépkocsi elütötte Dora Moldavsky asszonyt, olyan szerencsétlenül, hogy a helyszínen belehalt sérüléseibe. A gépkocsivezetőt letartóztatták, a holttestet a hullaházba szállították, a vizsgálat pedig teljes erővel folyik.

Nyomatott a lap tulajdonos: MAYER ANTAL nyomdájának körforgóján. Cluj-Kolozsvár.